

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI
MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

Fondul Social European
POS DRU 2007-2013

Instrumente Structurale
2007-2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI,
CERCETĂRII,
TÎNERETULUI
ȘI SPORTULUI

OIPOSDRU

Casa Corpului Didactic
„Alexandru Gavra”
Arad

Tulburările de limbaj la vârsta preșcolară

Investește în oameni !

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Sectorial Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 1 „Educația și formarea profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere”

Domeniul major de intervenție 1.3 “ Dezvoltarea resurselor umane din educație și formare”

Cod contract: POSDRU/19/1.3/G/22401

Titlul proiectului: „Educație timpurie pentru toți”

Beneficiar:

Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad

Parteneri:

Inspectoratul Școlar Județean Arad

Centrul Județean de Resurse și de Asistență Educațională Arad

Grupul Școlar „Sava Brancovici” Ineu

Tulburările de limbaj

Sunt frecvente deformări, omisiuni, înlocuiri ale anumitor sunete, silabe sau chiar cuvinte.

Cum recunoaștem un copil cu tulburări de limbaj?

- comunicare verbală sumară, neexpresivă adesea nu-și privește partenerul în ochi, are un ton egal, neutru, și o mimică aproape imobilă;
- decodificări inadecvate ale mesajelor adulților cu care relaționează frecvent, nu face ce i se cere pentru că nu înțelege;
- substituiri, omisiuni, inversiuni de sunete, silabe în propria exprimare verbală;
- confundări ale sunetelor consonante, dificultăți în a diferenția sunetele cu model de pronunție similar;
- instabilitatea psihomotorie (uneori);
- percepție proastă a sunetelor (în special a celor asemănătoare).

Cu cine facem echipă?

Este bine de știut că susținerea și educarea unui copil care prezintă o astfel de tulburare nu este responsabilitatea unei singure persoane. Cum fiecare copil este diferit, unic, un caz în sine, este nevoie să lucreze pentru găsirea soluțiilor o întreagă echipă alcătuită din: părinți, educatoare, logoped, psihologul unității, medicul de familie, medicul școlar. Contribuția fiecăruia poate fi, la un moment dat, inestimabilă.

Ce gândește părintele...

De ce nu comunică cu alte persoane ?

Oare îi va trece de la sine pe măsură ce crește?

Cui să mă adresez?

De ce nu înțeleg ce spune ?

De ce nu vorbește corect copilul meu ?

De ce se bâlbâie copilul meu ?

Ce putem spune părinților?

- Oferiți un mediu relaxant acasă, cu oportunități pentru copil să vorbească;
- Nu criticați și nu corecțați în permanență felul în care vorbește copilul;
- Evitați pedepsirea copilului pentru dificultățile în vorbire;
- Nu-i cereți copilului să repete cuvântul la care apare o problemă până îl va pronunța fluent;
- Nu obligați copilul să vorbească cu alte persoane, dacă el nu vrea;
- Ascultați-vă cu atenție copilul atunci când acesta vorbește, priviți-l în ochi, aplecați-vă spre el pentru a-i acorda întregul suport;
- Vorbiți rar și într-o manieră relaxată;
- Așteptați până copilul spune cuvântul pe care vrea să-l spună, nu încercați să completați gândurile copilului;
- Vorbiți deschis cu copilul despre dificultățile sale, dacă acesta deschide subiectul;
- Oferiți modele corecte de pronunție, nu preluați și dumneavoastră exprimarea defectuoasă a copilului, transformând-o într-o normalitate drăgălașă la 2-3 ani, enervantă la 5-6 ani, dăunătoare la orice vârstă.

Sugestii pentru educatoare

- Stimulați permanent copilul din punct de vedere lingvistic;
- Creați ocazii în care copilul să se simtă apreciat, bun la ceva anume, puneți-i în valoare punctele lui forte;
- Selectați și adaptați cuvintele și noțiunile de predat nivelului de înțelegere al copilului;
- Evitați suprasolicitarea, prezenta mai ales în familiile bilingve;
- Stimulați limbajul sub toate aspectele sale (înțelegere, vocabular, structură gramaticală, organizarea comunicării);
- Utilizați exerciții de imitare a sunetelor din natură;
- Exerciții de pronunțare a unor serii de silabe opuse;
- Exerciții de diferențiere a consoanelor surde de cele sonore;
- Exerciții de diferențiere a sunetelor cu punct de articulare apropiat;
- Exerciții de transformare a cuvintelor;
- Exerciții pentru motricitatea facială, motricitatea labială, motricitatea linguală, motricitatea mandibulară;
- Exerciții pentru educarea respirației;
- Exerciții pentru educarea auzului fonematic;
- Exerciții de educare a personalității - *acestea se realizează prin „trăirea succesului”, prin înregistrarea vorbirii la început și compararea ei cu cea ulterioară în vederea observării progreselor făcute pe parcurs.*

Jocuri, tehnici, aplicații

Jocul de-a balonul

(Exersarea pronunțării corecte a consoanelor ș, f izolate.)

Copiii stau în cerc mic, ei reprezintă balonul. La comanda educatoarei "Umflăm balonul!", toți copiii suflă rostind consoana f și măresc cercul (balonul se umflă). La comanda "Am înțepat cu un ac!" copiii spun "Se dezumflă!" și rostesc consoana ș lin, îndelungat, apoi revin în cerc mic.

Vrăbiuța și copacii

(Perfecționarea pronunțării corecte a sunetelor în combinații: ș, f, v, j.)

Copiii vor emite sunetele (onomatopeele) și mișcările respective, odată cu expunerea povestirii. Se poate utiliza și înregistrarea povestirii pe suport CD. Copiii sunt așezați în semicerc. Educatoarea spune povestirea: *într-o zi, copiii din grupa mare au plecat la plimbare. Când se jucau mai frumos, a început o furtună mare. Vântul a început să bată puternic - fâșș, fâșș, fâșș. Frunzele copacilor foșneau - vâjj-vâjj-vâjj. (Copiii repetă sunetele odată cu educatoarea însoțindu-le de mișcări potrivite).*

Pe copacul înverzit,

Vrăbiuța a sosit ,

Hu-ța-hu-ța cu crenguța

Ce voioasă-i vrăbiuța

Că o leagănă crenguța!

Versurile se repetă de către copii, odată cu educatoarea, însoțite de mișcările sugerate de acestea.

Răspunde repede

(Exersarea consoanei r asociată cu alte consoane.)

Aveti nevoie de un săculeț cu nisip sau o minge. Copiii stau în semicerc în picioare. Educatoarea pune o întrebare, apoi aruncă săculețul la un copil, acesta trebuie să răspundă repede, cu forță, și să arunce săculețul înapoi.

Întrebări: *Cum spunem căluțului să se oprească? (pr, pr) ; Cum face creanga când se rupe? (tr, tr, trrrrosc) ; Cum facem când ne este frig? (brrr, br) ; Cum sună ceasul? (țrr, țrr) ; Cum se aude când fuge calul? (trap, trap)*

Ursul si albinele

(Exersarea vorbirii, pronunțarea corectă a sunetelor b, z, r.)

Aveti nevoie de coșulețe care reprezintă stupul. *Regula jocului: bâzâie numai grupul de albine la care ursul merge să fure mierea.* Coșulețele sunt așezate în clasă; în jurul lor, albinele. Vine ursul să fure mierea primului stup. Albinele bâzâie cu o intensitate mică: bâz-bâz-bâz. Ursul merge la al 2-lea stup, apoi la al 3-lea stup, intensitatea sunetelor crește de la un stup la altul: bâz-bâz-bâz, bâz-bâz-bâz. Ursul mormăie: mor-mor-mor.

Animalele

(Exersarea sunetelor: m, n, c, r, și a triftongilor.)

Aveti nevoie de jucării sau ilustrații cu animale.

Regula jocului: la ridicarea jucăriilor sau ilustrației, copiii vor produce onomatopee. Educatoarea va arăta copiilor ilustrația și îi va stimula să denumească rața, după care va invita copiii la răspuns: Cum face rața? (mac, mac); Cum face vaca? (muu, muu) etc.

În timpul articulării de către copil a onomatopeelor respective, copiii vor executa mișcări imitative, care să simuleze mișcările animalului respectiv.

Repetă ce spun eu!

(formarea deprinderii de a pronunța corect silabe și sunete care se deosebesc printr-un singur sunet; dezvoltarea auzului fonematic)

Regulile jocului: educatoarea va pronunța o anumită silabă sau un cuvânt, iar copilul cu care aceasta dă mâna trebuie să repete și să găsească o silabă asemănătoare sau un alt cuvânt, diferind doar printr-un singur sunet. Dacă cel solicitat nu răspunde prompt, educatoarea trece la alt copil. Atmosfera de joc va fi imprimată de ritmul alert, de rapiditatea cu care educatoarea va solicita copiilor răspunsurile.

Se vor pronunța perechi de silabe, astfel:

pa – ba

fa – va

ca – ga

Apoi se vor căuta combinații de silabe care să aibă sens, cuvinte:

varză – barză

casă – masă

ață – rață, etc.

Cine spune mai departe?

(verificarea și consolidarea deprinderilor de pronunțare corectă a două consoane consecutive)

Regulile jocului: copiii stau așezați în semicerc pe scăunele sau pe covor. Educatoarea începe o propoziție și aruncă la copilul numit să o finalizeze o minge mică sau o altă jucărie. Copilul care prinde mingea, completează propoziția cu o interjecție potrivită și aruncă mingea înapoi. Jocul continuă până când toți copiii au răspuns măcar o dată. Exemplele sunt de genul: „Cioara spune...cârrr, cârrr!”, „Ferăstrăul taie lemnele...hârș, hârș!”, „Copilul râde...ha-ha-ha!” , „Ursul zice...morr, morr, morr!” etc.

Aplicații pentru consolidarea sunetului în text (s, n, m, ș, r, v)

*Seara s-a lăsat
Peste sat.
Soarele s-a dus
Mult spre apus.
Stelele sosesc
Și ne povestesc,
Că o să stea cu noi
Până o să vină
Soarele-napoi.*

*„S” ne este foarte drag.
„S” e-n soare și e-n steag,
Strugure, sanie, sapă
Toate vor cu „S” să-
nceapă.*

*Nenea Nică și cu Nicu
N-au văzut nici un pisc
Numai nenea Nicolae
A văzut pe unul mic.*

*Moș,moș,cocoloș,
Vino iute, dă-mi un coș,
Să pun în el un cocoș
Moș, moș, cocoloș!*

*Rică nu știa să zică
Râu, rățușcă, rămurică
Dar de când băiatu-nvață
Poezia despre rață
Rică știe acum să zică
Râu, rățușcă, rămurică.*

*Veveriță, vrei alune?
-Vreau alune ,că sunt bune.
Însă vreau vreo cinci sau șase
Că alunele-s gustoase.*

*O vulpiță cumetriță
Șade veșnic la porțiță.
Va veni și vremea ei
La găini și cocoșei.*

Bibliografie

1. *** „Program de exerciții logopedice pentru remedierea dislaliei”, (2009): Asociația RENINCO România-Supliment al revistei Învățământul Preșcolar;
2. Carol, L., (1976): *Exerciții, poezii, pentru cei mai mici copii*, Ed. Didactică și Pedagogică, București;
3. Mușoiu, I., (coord.) (1997): *Terapia tulburărilor de limbaj - Intervenții logopedice*, Ed. Didactică și Pedagogică, București;
4. Partenie, A., (1999): *Logopedie – curs pentru studenți și cadre didactice*, Ed. EXCELSIOR, Timișoara;
5. Taiban, M., (coord.), (1976): *Jocuri didactice pentru grădinița de copii*, Editura Didactică și Pedagogică, București;
6. Vrășmaș, E., (coord.), (2005): *Să învățăm, să vorbim, să scriem, să citim... cu plăcere*, Unicef și Asociația Reninco, București.

EDUCAȚIE TIMPURIE PENTRU TOȚI

Echipa de elaborare a broșurii:

Psiholog **Otilia Ardelean**

Psiholog **Emese-Roberta Bojin**

Psiholog **Mirela Borle**

Psiholog **Lavinia Petronela Caragia**

Psiholog **Fevronia Rodica David**

Psiholog **Mirabela Codruța Hanganu**

Psiholog **Doina Inklovits**

Psiholog **Maria Simona Miclăuș**

Echipa de coordonare:

Profesor **Larisa Chițu**

Profesor **Raluca Martin**

Profesor **Emilia Sorițeu**

Design broșură:

Profesor metodist **Camelia Avramescu**

Titlul programului: Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Titlul proiectului: „Educație timpurie pentru toți”

Editorul materialului: Casa Corpului Didactic „Alexandru Gavra” Arad

Data publicării: noiembrie 2010

„Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene sau a Guvernului României”